

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Præscriptio

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

rum iurisdicatio non respicit locum, sed personam, ac proinde non loco, sed personam terminatur, & cum vsus iurisdiccionis non sit alligatus certo territorio, sequitur, quod ea vti possint in alieno, ex l. cui iurisdiccionis, ff. de iurisdiccion. omnium, sicut de arbitrio determinatur in l. si cum dies, ff. de arbitrio §. arbitrum. Vnde possunt eos ubique ligare censuris, & contra illos procedere (& capere sine auxilio brachii secularis, vel Episcopi, vt ait Corneio in 3 part. tract. 5. disput. 6. dub. 2.) Sic Vgolinus c. 27. tab. 1. §. 1. n. 6. aduertens, id non procedere cum Prælatibus habentibus iurisdiccionem cum territorio p. 5. tr. 9. res 34. §. Notandum, circa medium.

§ 8 Filius Turcæ, vel alterius infidelis, baptizatus ab infanzia, si fiat Religiosus, potest esse Prælatas, absque dispensatione: quia tales non sunt neophiti, vt dictum est verb. Irregularitas, num. 14. Bulla autem Pauli IV. id Minoribus prohibens, secundum Avilam parte 7. disputat. 4. dub. 4. concl. 1. abiit in disuetudinem, secundum Sorbum apud Peyrinum tom. 2. quest. 2. cap. 5. §. 6. numero 85. fuit derogata per aliam Bullam Pii V. Sanchez in sum tom. 1. lib. 2. cap. 27. numero 3.

Prælatas esse potest si infidelis infidelis baptizatus ab infanzia. Gregorius XII. parte 6. tractat. 7. resolutione 1.

fide non admittit. Sed cum bona fide admittit, dum secundum illam disponit causa 16 qu. 3 per dm. can. & c. sanctorum, de præscript. Vnde res aliena bona fide præscripta, retineri potest in conscientia, etiam si superveniat mala fides: quia translatum est eius dominium in præscribentem, ab Imperatore, vel alio habente ad id potestatem, sicut in delictis, ira & in aliis casibus, bonum publicum concernentibus, contra Regnerum de iniust. quar. leg. Rom. lib. 1. cap. 11. & Arnifæum de iur. maiest. lib. 1. cap. 2. num. 5. Idque etiam si dominus non fuerit negligens notabiliter: quia præscriptio non est solum introducta in pœnam negligentie contra Adrianum, & Medianam, Valboa in c. vigilanti. de præscript. n. 38 p. 6. tr. 7. ref. 12.

Etiamsi rei dominus non fuerit negligens cul-pabiliter?

2 Porro tempus ad præscribendum legitimum in diversis diversum est. Contra supremos Principes sola centennialis præscriptio admittitur. Alexand. consil. 84 numero 2. Sicut contra Rempublicam superiorem non agnoscentem Socin. consil. 86 numero 18. Solam etiam centennalem contra Ecclesias admittit Iustitiani in l. 23 vt inter divinum, de sacros. Eccles. sed postea loco illius substituit quadragenalem in auth. constitutio, coll. 8. quæ tamen restrictio non procedit contra Ecclesiam Romanam: vnde Iruerius authenticarum ordinator in auth. quas actiones, apposuit clausulam: sola Ecclesia Romana gaudente centum annorum spatio vel privilegio, fortasse, quia lex non va generaliter loquens de Ecclesiis, non trahitur ad casum Ecclesie Romanæ anteriori lege specialiter provisum, iuxta gloss. in l. sciendum, ff. qui satisd. cogant. Iure autem Pontificio expressè statutum est, aduersus alias Ecclesias quadraginta annis præscribi, cap. de quarta, cap. illud & cap. quia, de præscript. aduersus Romanam non nisi centam, cap. ad audientiam, cap. cum nobis, & cap. si diligenti in fine eodem. Et merito ait Gudelinus de iure noviss. lib. 6. c. 12 quia hæc omnium Ecclesiarum est caput, & in ea est apex Summi Pontificatus. p. 6. tr. 7. ref. 8.

Tempus ad præscribendum sufficiens contra supremos Principes, est centum annorum. Sicut etiam contra Respublicas. Et contra Ecclesiam Romanam.

P R Æ S C R I P T I O.

Præscriptio quid? A quo introducta? Et quare?

Et an suffragetur in foropoli?

Præscriptio, seu vsucapio, est adeptio domini per continuationem possessionis tempore à lege præfinito. lib. 3. ff. de vsurp. & vsucap. Introducta est à iure civili, ne dominium aliquarum rerum ferè semper incertum esse l. 1. ff. de vsucap. & lites determinabiles. l. vlt. ff. pro suo. vtque in rebus suis curandis homines essent diligentiores, cap. vigilanti, de præscript. Ius autem canonicum præscriptionem cum mala

Quanto

Quanto tempore præscribatur con-
suetudo. Vidè V. *Vfus*, à n. 12.

P R E T I U M.

Pretium i. **P**retium rerum duplex est: na-
turale, & legale. Illud iudi-
catur à mercatoribus & viris prudenti-
bus: hoc taxatur à lege. Aliqui apud
Reginaldum *lib. 25 c. 16. sect. 4. n. 286.* ad-
dunt tertium arbitrium, quo existi-
maut vendi posse gemmas, lapillos, ca-
nes, falcones, picturas, & similia, ad me-
ram curiositatem vel voluptatem perti-
nentia, quæ cum nec à lege, nec à com-
muni hominum æstimatione apprehendi
soleant, nec sint in republica necessaria,
tanti valere debere, quanti, seclusa frau-
de, & emptorum ignorantia vendi pos-
sunt. Sed DD. communiter cum Lesio
l. 2. c. 21. dub. 3. n. 16 hoc pretium arbitra-
rium non admittunt, & res prædictas
vendi debere iudicio & æstimatione
prudentis mercatoris, spectatis circum-
stantiis. Quis enim prudenter iudicabit,
rem tanti valere, eò quod venditor tan-
tum velit? *p. 1. tr. 8. ref. 36. & p. 2. tr. 17. ref. 1.*
§. Ad septimum.

Naturale 2. Et verò, pretium naturale habet
laticudinem, in qua numerantur tres
gradus: vnde datur pretium infimum,
medium, & supremum, D. Thomas 2. 2.
qu. 77. art. 1. ad 5. & DD. communiter.
Quanta autem sit hæc laticudo, non cõ-
stat inter DD. Colus *de vind. c. 8. num. 5.*
& 6. existimat, in summa centum scu-
torum non extendi ultra quatuor, vel
octo libras: aliàs enim venditorem ca-
pere posse octo, vel decem scutos pro
centenario absque usura, sub prætextu,
quod illud sit rigorosum, sed iustum
pretium, quod est absurdum. Filiucius
tom. 2. tr. 35 c. 3. num. 57. & alii censent,
hanc laticudinem non servare propor-
tionem in æqualibus valoribus, & in
valore centum aureorum laticudinem
esse 10. à 95. ad 105. in valore autem de-
cem aureorum 3. à 9. ad 11. *part. 2. tract. 5.*
ref. 112.

3. Cæterum in subhastationibus ma-
giorem admodum esse ait Salonijs, quam
in vsu fori, pretii naturalis laticudinem,
in 2. 2. qu. 77. art. 1. controu. 5. nam rem,
quæ in communi æstimatione valet
centum, vendi potest 150. & emi 50. Imò
Malderus duplo plus vendi posse, per-
mittit *in 2. 2. tr. 5. cap. 2. dub. 2. & Bonaci-
na de contr. disp. 3. quest. 2. punct. 4. num. 2.*
roto eo pretio, quod extorqueri potest
sine fraude, nam cum nec ignorantia,
nec ius, nec fraus, emptorem, vel ven-
ditorem cogit ad sic emendum, vel ven-
dendum, illud censetur iustum pretium,
quod vltimò offertur etiam duplo ma-
ius. *par. 1. tr. 8. ref. 55. par. 9. tract. 8. ref. 12.*

Quod etiam docet Gordonus *1. lib. 4. Seclusa*
qu. 5. c. 8. n. 38. ubi multas fraudes enume-
rat, quæ in subhastationibus contingere,
& emptorem vitare possunt, nimirum
ex parte venditoris si vitium rei
venalis sciens taceat, vel occultet si ali-
quos subornet, ut pretium augeant, vel
subtrahat ab augendo, ut plus ab igno-
ro, aut minoris ematur ab amico, vel et-
iam si in eundem finem rem hasta tunc
consulto subiiciat, cum pauci adstant
emptores. Ex parte verò emptoris, si
impediat, ne alius pretium augeat, vel
ipse per invidiam augeat, ut alter carius
emat. *part. 4. tract. 4. resolut. 12.* Non
tamen peccaret, aut ad restitutionem
teneretur, si rogaret amicos ne plus of-
ferreat, ut ipse infimo, sed iusto emeret
pretio: nam hoc non esset fraus, sed in-
dustria non illicita. *part. 1. tract. 8. resolut.*
26. Ex quibus cogita, an adiudicatio-
nes, in hoc Regno fieri solitæ, pretio di-
mediato sint licitæ, seclusa fraude, nam
bona, quæ adiudicantur, venduntur sub
hasta, voce præconis, & c. *parte 4. tract. 4.*
resolutione 12. §. Ex his &c. Sed obstat
pragmatica Regis Alphonfi, quam di-
cunt, de pingue valente, in qua valo-
ris diminutio in adiudicationibus taxa-
tur. *Idem de*

4. Ex modo etiam vendendi vltro-
acores emi potest multò minus, & se-
cundum Caietanum, tertio minus, se-
cundum Salas, & alios apud ipsum *de*
empt. dub. 25. numero quarto dimidio. par. 1
tr. 17. 3.